

Μέσο: ΤΑ ΝΕΑ

Ημ. Έκδοσης: . . . 21/09/2024 Ημ. Αποδελτίωσης: . . . 21/09/2024

Σελίδα: 41

ΣΑΒΒΑΤΟΚΥΡΙΑΚΟ 21-22 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 2024

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΤΑ ΝΕΑ 41

ριακές εξελίξεις και τα ζητήματα Πολιτικής Προστασίας, αναμένεται να βγει λευκός καπνός αναφορικά με το χρονοδιάγραμμα του ελληνοτουρκικού διαλόγου (Πολιτικός Διάλογος, Θετική Ατζέντα, ΜΟΕ) και την οριστικοποίηση ημερομηνίας για το Ανώτατο Συμβούλιο Συνεργασίας στην Αγκυρα, προς το τέλος του χρόνου.

Όσον αφορά το ενδεχόμενο επανέναρξης συνομιλιών για το Κυπριακό, η βελτίωση των ελληνοτουρκικών σχέσεων κρίνεται από Ελλάδα και Κύπρο ως ένας από τους λόγους που επιτρέπουν μια μικρή αισιοδοξία – αν και το Κυπριακό μπορεί να τεθεί και στο πλαίσιο ευρύτερου σχήματος, με τη συμμετοχή Ελλάδας, Τουρκίας, Βρετανίας ως εγγυητριών δυνάμεων. Η θέση της Τουρκίας βέβαια για δικοτήμηση του νησιού εξακολουθεί να περιπλέκει την κατάσταση, ειδικά από τη στιγμή που ο Ερντογάν εμφανίζεται αδιάλλακτος στις δημόσιες

Στην κορυφή των προτεραιοτήτων της Αθήνας, η οποία είναι σε κοινό βηματισμό με τη Λευκωσία, βρίσκονται το Κυπριακό και η συνέχιση των πιέσεων για επανεκκίνηση των συνομιλιών

τοποθετήσεις του. Προσώρας, πάντως, προγραμματισμός υπάρχει για μεμονωμένες συναντήσεις με τον Γκουτέρες, αρχικά με τον Χριστόδουλιδη (τη Δευτέρα) και έπειτα με τον Μπιστοτάκν (την Πέμπτη).

ΔΕΚΑ ΣΥΝΑΝΤΗΣΕΙΣ ΚΟΡΥΦΗΣ.

Η πρωθυπουργική ατζέντα στη Νέα Υόρκη θα είναι γεμάτη από επαφές με διάσταση γεωπολιτική και οικονομική. Ο Κυριάκος Μπιστοτάκν θα έχει συνολικά 10 συναντήσεις κορυφής, με φόντο και την κρίση στη Μέση Ανατολή, με κομβικότερες τη συνάντηση με τον ισραηλινό πρωθυπουργό Μπενιαμίν Νετανιάχου, τον πρίγκιπα - διάδοχο του Κουβέιτ, τον πρόεδρο της Παλαιστινιακής Αρχής και τον πρίγκιπα - διάδοχο και πρωθυπουργό του Μπαχρέιν, στις οποίες θα λάβει μέρος και ο Γεραπετρίτης, που έχει προγραμματίσει μαράζι διμερών επαφών – περί τις 50 – κυρίως με ΥΠΕΞ (από Αργεντινή, Λίβανο, Αρμενία, Μπαχρέιν, Ινδία κ.α.). Επίσης θα δει και τον αιγύπτιο ΥΠΕΞ με τον οποίο θα συμμετάσχουν σε τριμερή συνάντηση με τον ΥΠΕΞ Κύπρου (24/9), με την Αθήνα να υπογραμμίζει πως η επίσκεψη Σίσι στην Αγκυρα δεν επηρέασε ούτε κατ' ελάχιστον τη στρατηγική σχέση Ελλάδας - Αιγύπτου. Τριμερή θα έχει ο Έλληνας ΥΠΕΞ και με Κύπρο - Ιορδανία, ενώ μεταξύ άλλων θα συναντηθεί και με τον γενικό γραμματέα του Αραβικού Συνδέσμου Αχμέτ Αμπνάλ Γκέιτ. Την Τρίτη θα παρακαθήσει σε διατλαντι-

Επίδωξη της Αθήνας από το τετ α τετ Μπιστοτάκν - Ερντογάν στη Νέα Υόρκη είναι να επιβεβαιωθεί καταρχάς ότι παραμένουν ανοικτοί οι δίαυλοι επικοινωνίας μέσω των οποίων αποσυμπίεζονται οι όποιες εντάσεις προτού γίνουν κρίσεις

κό δέιπνο που διοργανώνει ο Αντονι Μπλίνκεν για τους ΥΠΕΞ ΕΕ και ΝΑΤΟ με κυρώς «μενού» Ουκρανία, Μέση Ανατολή και αμερικανικές εκλογές. Την επομένη ο αμερικανός πρόεδρος παραθέτει δεξίωση στην οποία θα παρευρεθεί ο Κυριάκος Μπιστοτάκν, στο πρόγραμμα του οποίου υπάρχουν ακόμη πέντε σημαντικές παρεμβάσεις: η ομιλία στη Γενική Συνέλευση του ΟΗΕ την Πέμπτη, όπου αναμένεται να επικεντρωθεί στις γεωπολιτικές και τεχνολογικές προκλήσεις, δύο ομιλίες (Κυριακή και Δευτέρα) στη Σύνοδο Κορυφής του ΟΗΕ με το βλέμμα στραμμένο στο μέλλον, η βράβευσή του με το βραβείο Global Citizen από το αμερικανικό Atlantis Council (23/9) καθώς και μια στάση σε ομογενειακή εκδήλωση στην Αστώρια (24/9), όπου θα απευθύνει χαιρετισμό και θα έχει επαφές με επενδυτές προκειμένου να προτάξει το νέο τοπίο που διαμορφώνει για την ελληνική οικονομία η ανάκτηση της επενδυτικής βαθμίδας.

ΤΟΥ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΤΣΑΚΛΩΝΑ

Συνάντηση συντήρησης (επισφαλών;) κεκτημένων

Η επικειμένη για πολλοστή φορά από την έναρξη της ελληνοτουρκικής προσέγγισης τον Φεβρουάριο 2023 συνάντηση του Έλληνα Πρωθυπουργού με τον τούρκο πρόεδρο στο περιθώριο των εργασιών της Γενικής Συνέλευσης του ΟΗΕ στη Νέα Υόρκη δεν κρύβει εκπλήξεις. Δεν αποτελεί επίθεση ούτε και «παράθυρο ευκαιρίας» – όπως διάφορα «επίσημα χείλη» επιμένουν να υποστηρίζουν – για επίλυση των υφιστάμενων διαφορών μεταξύ των δύο γειτόνων, η αντιπαράθεση των οποίων συμπληρώνει φέτος μισό αιώνα ζωής. Η διατήρηση του κλίματος ύφεσης και η εξασφάλιση ενός σταθερού περιβάλλοντος απαλλαγμένου από πιθανές κρίσεις που μπορεί να οδηγήσουν σε θερμό επεισόδιο ή ακόμα και σε σύγκρουση στο Αιγαίο ή την Ανατολική Μεσόγειο εξακολουθούν να αποτελούν κοινό βραχυπρόθεσμο στόχο και των δύο πλευρών.

Από την πλευρά της η Τουρκία ενδιαφέρεται να εξασφαλίσει ότι η επίτευξη των μεγαλύτερων στόχων της που υπερβαίνουν τόσο θεματικά όσο και γεωγραφικά την αντιπαράθεση της με την Ελλάδα και οι οποίοι ήδη περιορίζονται τόσο από εσωτερικά (οικονομικά και πολιτικές φύσης) προβλήματα όσο και από την όλο και μεγαλύτερη εξάρτησή της από τη Ρωσία, θα συμβεί χωρίς τις περιστάσεις που μπορεί να δημιουργήσουν οι – προσώρας ελεγχόμενες αλλά πάντα «δύσκολες» – και για αυτό δυνητικά απροβλέπτες – ελληνοτουρκικές σχέσεις.

Παράλληλα η επίτευξη διαμεσοαβητικού ρόλου στη σύγκρουση στη Μέση Ανατολή επέβαλε την επανπροσέγγιση της με συγκεκριμένες αραβικές χώρες καθώς και την πρόσφατη συμφωνία συνεργασίας της με την Αιγύπτο, χωρίς όμως η συμφωνία αυτή να διαταράξει την ελληνοτουρκική ύφεση. Οι εξελίξεις αυτές δεν απέτρεψαν βεβαίως τον τούρκο πρόεδρο από την επαναφορά κατά τους τελευταίους δέκα μήνες διαφορών πάγιων μεν, παράνομων δε αιτιάσεων της Τουρκίας «ταλαιπωρώντας» έτσι την ούτως ή άλλως

ως εύθραυστη «Διακίρυξη των Αθηνών». Στην ελληνική πλευρά, οι πιέσεις των διαφωνούντων εντός της κυβερνητικής παράταξης και οι προτροπές τους για εγκατάλειψη ή τροποποίηση των «προωθημένων» θέσεων που ο Έλληνας Πρωθυπουργός έδειξε διατεθειμένος από την ελληνοτουρκική επανπροσέγγιση και εντεύθεν να υιοθετήσει, φαίνεται να επιτυγχάνουν τον στόχο τους περιορίζοντας τις επιλογές της ελληνικής πλευράς στη διαδικασία συντήρησης του κεκτημένου – αν και με προβλήματα και παρεκκλίσεις – κλίματος ύφεσης. Συνακόλουθα, η όποια πρόοδος στις σχέσεις των δύο χωρών θα συνεχίσει να αφορά τη διατήρηση και περαιτέρω ενίσχυση δύο συγκεκριμένων θεσμικών διαδικασιών, δηλαδή των Μέτρων Οικοδόμησης Εμπιστοσύνης και της διμερούς Θετικής Ατζέντας, που μέχρι τώρα υποστηρίζουν και τα δύο μέρη. Καμία όμως πρόοδος ούτε έχει υπάρξει ούτε διαφαίνεται στον ορίζοντα σε σχέση με τη συμφωνημένη διαδικασία του Πολιτικού Διαλόγου μεταξύ Ελλάδας και Τουρκίας, αντικείμενο του οποίου παραμένουν τα ζητήματα «υψηλής πολιτικής» και οι μεγάλες διαφορές στο Αιγαίο και την Ανατολική Μεσόγειο, για τις οποίες οι δύο χώρες εξακολουθούν να διαφωνούν τόσο όσον αφορά το περιεχόμενο τους όσο και την ακολουθητέα μέθοδο για την επίλυσή τους.

Η διαδικασία προσέγγισης με την Τουρκία είναι αναμφίβολα χρήσιμη. Εάν όμως καταστεί αυτοσκοπός για την Ελλάδα, δημιουργεί επιπλέον κερκίτημα που εύκολα ανατρέπονται. Και τοίπο διότι οι διαφορές δεν μπορούν να «παγώσουν» στον χρόνο αλλά είναι βέβαιο ότι θα επανέλθουν κατά κανόνα από εκείνον που έχει αναθεωρητικές βέψεις. Χρησιμότερος συνεπώς από τη χρησιμότητα και προβλεψιμότητα συνάντησης στη Νέα Υόρκη ο σχεδιασμός και κυρίως οι αποφάσεις για το μετά τη συνάντηση λιγότερο προβλεπτό μέλλον των ελληνοτουρκικών σχέσεων.

Ο Παναγιώτης Τσακλώνας είναι καθηγητής Διεθνών Σχέσεων στο Πανεπιστήμιο Αθηνών και επικεφαλής του προγράμματος ασφαλείας και εξωτερικής πολιτικής στο ΕΛΙΑΜΕΠ